

EGYETEMES KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRTÖRTÉNET

19–20. SZÁZAD

Szöveggyűjtemény

Összeállította és szerkesztette:

Bényei Miklós

Debrecen, 2001

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	7
GONDOLATOK A KÖNYV- ÉS KÖNYVTÁRI KULTÚRA KÉT ÉVSZÁZADÁRÓL	8
DOKUMENTUMOK	27
1. Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata a sajtószabadságról	27
2. Az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya a szerzői jogvédelemről.....	27
3. Szállítólevél a washingtoni Kongresszusi Könyvtár első könyvvásárlásáról	27
4. Cikkek a König-Bauer-féle hengernyomatú gyorssajtó első alkalmazásáról.....	28
5. Goethe a jénai könyvtár bővítéséről.....	28
6. Josef Vojtěch Sedláček plzeňi tanár felhívása olvasóegyletek alapítására	30
7. Közlemény Nagy-Britannia könyvtáiról	30
8. Tudósítás a drezdai királyi könyvtárról.....	31
9. Tudósítás a lipcsei könyvkereskedőkről.....	31
10. Az első public library alakítása az észak-amerikai Peterborough városban	32
11. Bölöni Farkas Sándor az észak-amerikai könyvtárakról	32
12. Jelentés a fiumei papírgyárról	32
13. Az angliai közintézményi törvénytervezet a közkönyvtárakról.....	33
14. Az időszaki sajtó előnyei és hátrányai	36
15. Porosz törvény az írói tulajdonról.....	38
16. DAGUERRE FÉNYKÉPEI	40
17. Jules Janin a francia könyvkereskedelem hanyatlásáról.....	44
18. Karl Marx a szabad sajtóról	45
19. A nyomdászat fejlődése	46
20. Egy német lap köszönti a sajtószabadságot.....	47
21. Észak-amerikai törvények a nyilvános könyvtárakról	47
22. Anthony Panizzi levele a nagy könyvtárak nyomtatott katalógusairól.....	49
23. A berlini népkönyvtárak szabályzata	49
24. A British Museum olvasótermének felépítése	50
25. Franciaországi rendelet az iskolai könyvtárakról.....	52
26. A Kongresszusi Könyvtár igazgatója a gyűjtemény feladatairól és a történeti könyvtár megvásárlásáról	53
27. Könyvek a párizsi világkiállításon.....	54
28. A Kongresszusi Könyvtár igazgatója a köteles példányokról.....	55
29. A lengyelországi Népművelési Társaság tevékenysége	55
30. Melvil Dewey a könyvtári osztályozási rendszerről és előnyeiről.....	56
31. Julius Petzholdt cikke a könyvtáros-képzésről	58
32. Az első könyvtáros-képző iskola terve.....	60
33. A franciaországi Bibliothèque Nationale új szervezete.....	60
34. EGYEZMÉNY AZ IRODALOM ÉS MŰVÉSZET ALKOTÁSAINAK VÉDELMERE ALAKÍTANDÓ NEMZETKÖZI SZÖVETSÉG TÁRGYÁBAN	63
35. Joseph Pulitzer az időszaki sajtó küldetéséről	68
36. A Linotype sorszedőgép ismertetése.....	69
37. Porsz rendelet a könyvtárközi kölcsönzésről.....	71
38. A rotációs gépek és előzményeik.....	71
39. Henri La Fontaine és Paul Otlet világbibliográfiai terve.....	73
40. Beszámoló a Nemzetközi Bibliográfiai Intézet létrehozásáról	76
41. William Morris jegyzete a Kelmescott Press céljairól	77
42. XIII. Leó pápa Officiorum ac munerum kezdetű bullája a könyvtalalomról	79
43. A második nemzetközi bibliográfiai konferencia határozatai.....	82
44. Tudósítás a német könyvtárosok egyesületének megalakulásáról	83
45. A nyomtatott katalóguscédulák forgalmazásának céljai	84
46. Nekrológ Karl Dziatzko német könyvtártudósról	84

47. A Monotype betűszedőgép ismertetése.....	85
48. Politikai indíttatású igazgató-váltás a francia Nemzeti Könyvtárban.....	87
49. A modern papiros veszélyei	88
50. Adatok az amerikai nyilvános könyvtárak gyermekrészelegről	89
51. A Carnegie-féle könyvtárak bírálata	90
52. Törekvések a könyvek fertőtlenítésére.....	91
53. Az iskolai és a népkönyvtár, valamint a népkönyvtárak fajtái a század elején	92
54. Vasállványok a könyvtárakban.....	97
55. Friedrich Althoff, a rendkívüli porosz miniszteri tanácsos.....	99
56. Walter Hofmann hét parancsolata a könyvkölcsönzésről.....	101
57. Nekrológ Léopold Delisle francia könyvtárosról.....	103
58. AZ AMERIKAI KÖNYVTÁRAK ELŐNYEI.....	104
59. Ismertetés a New York Public Library új épületéről.....	105
60. William Randolph Hearst amerikai sajtómágnás nekrológja vetélytársa, Joseph Pulitzer lapkiadó, szerkesztő és újságíró halálakor.....	106
61. Nemzetközi statisztikai adatok a könyv- és lapkiadásról	106
62. A lipcsei Deutsche Bücherei alapítása	107
63. A könyvtárközi kölcsönzés szabályai a Kongresszusi Könyvtárban.....	109
64. Nekrológ James Duff Brown angol könyvtárosról	110
65. Beszámoló a lipcsei nemzetközi könyv-ipari kiállításról	111
66. Az olvasás mint betegség	113
67. Könyvtáros iskola Lipcsében.....	116
68. Az oroszországi szocialista forradalom kormánya a sajtó korlátozásáról	118
69. Lenin a petrográdi nyilvános könyvtár feladatairól	119
70. Rendelet a könyvtárügy központosításáról Szovjet-Oroszországban	119
71. Szovjet-Oroszországban is pénzért árusítják az újságokat	120
72. A könyvkiadás nemzetközi adatai	121
73. A könyvbarát Anatole France.....	122
74. Tájékoztató a Szovjetunió könyvkiadásáról	122
75. Angliai jelentés a közkönyvtárak szerepéről	123
76. Esszé az ún. népszerű irodalomról.....	124
77. A Könyvtáros Egyesületek Nemzetközi Szövetségének alapszabályai.....	125
78. A NEMZETKÖZI KÖLCSÖNZÉS SZABÁLYZATA.....	126
79. A nemzetközi kurrens másodfokú bibliográfiáról.....	128
80. A könyvtáros-képzés helyzete a húszas évek végén	130
81. Az amerikai sajtó sajátosságai.....	134
82. Az indiai Ranganathan öt törvénye a könyvtári munkáról	139
83. Áttekintés a könyvművészeti mozgalom fejlődéséről és előzményeiről	140
84. A náci párt kötelező jegyzéke a német nyilvános könyvtárak számára.....	145
85. A szovjet könyvkiadás és könyvterjesztés fonáságai	147
86. A mikrofilm megjelenése a könyvtárakban	148
87. A világ legnagyobb könyvtárai 1936-ban	149
88. A Szajna-partí antikváriumok.....	149
89. Előadás a dokumentáció fogalmáról	151
90. A mikrofilmtechnika ismertetése.....	155
91. A nemzetközi könyvcseré vázlatos története.....	157
92. A bulgáriai csitalistyk.....	158
93. Tájékoztató a moszkvai Lenin Könyvtárról	159
94. AZ EGYESÜLT NEMZETEK NEVELÉSÜGYI, TUDOMÁNYOS ÉS KULTURÁLIS SZERVEZETÉNEK ALKOTMÁNYA	161
95. Ismertetés a szovjet könyvkiadás jellemzőiről	164
96. Az UNESCO kiáltványa a közkönyvtárakról	165
97. Az Új-Zélandi Nemzeti Könyvtári Szolgálat a könyvtárak feladatairól.....	166
98. A könyvtári jogok észak-amerikai chartája	167
99. A Nemzetközi Dokumentációs Szövetség (FID) alapszabálya.....	168
100. Az Amerikai Egyesült Államok comics-magazinjainak képregény kódexe.....	171
101. A szabadpolcos könyvtárak újfajta elrendezése.....	173
102. A könyv- és újságkiadás adatai az 1950-es évek közepén.....	175

103. Könyvtárstatisztikai adatok az 1950-es évek közepén	176
104. AZ UNESCO KÖNYVTÁRI MUNKÁJA	178
105. Az adatfeldolgozás új technikai eszközei	183
106. Az állománygyarapítás elvei az amerikai közművelődési könyvtárakban	184
107. Kísérletek a tároló könyvtár magvalósítására	187
108. Határozatok a Nemzetközi Kiadványcsere Európai Konferenciáján.....	191
109. Jean Rousselot vallomása a nyomtatott könyvről	192
110. A „Gutenberg-galaxis” ideája és kritikája	192
111. Robert Escarpit francia irodalomszociológus a tömegkönyvről	195
112. Meghatározás a tezausz fogalmáról	198
113. A szakrészleges általános nyilvános könyvtár fogalma és rövid története	199
114. A KÖNYV ALAPOKMÁNYA.....	202
115. Előadás a könyvművészet és a vizualitás viszonyáról.....	203
116. AZ UNESCO MANIFESZTUMA A KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRAKRÓL	205
117. A Szovjetunió kulturális miniszterének rendelkezése az állami közművelődési könyvtárak centralizálásáról.....	207
118. Kongresszusi munkadokumentum az egyetemes bibliográfiai számbavétel (UBC) programjáról és a nemzeti bibliográfiákról.....	209
119. A nemzetközi szabványos bibliográfiai leírás megszületése és általános szabályai.....	210
120. A nemzeti bibliográfiákról rendezett nemzetközi kongresszus ajánlásai	212
121. A MacBride-jelentés a tömegtájékoztatás fejlődéséről és korlátairól	214
122. AZ ÚJSÁGÍRÓK NEMZETKÖZI ETIKAI KÓDEXE	219
123. A számítógépek fejlődésének rövid áttekintése.....	222
124. AZ IFLA IRÁNYELVEI KÖZMŰVELŐDÉSI KÖNYVTÁRAK SZÁMÁRA	225
125. Elmélkedés az öncenzúráról.....	234
126. A közművelődési könyvtárak adatai az 1980-as évek elején.....	237
127. A könyvkiadás adatai az 1980-as évek elején.....	238
128. Az időszaki sajtó adatai az 1980-as évek első felében	240
129. A tipográfiai minőség védelme a számítógépes nyomtatásban.....	242
130. Az IFLA iskolai könyvtári szekciója által elfogadott irányelvek.....	245
131. CD – AZ EZREDFORDULÓ INFORMÁCIÓHORDOZÓJA	252
132. A franciaországi könyvtárak kartája	254
133. Az Amerikai Könyvtárak Egyesületének etikai kódexe.....	258
134. A virtuális könyvtár ígérete és lehetőségei.....	260
135. Szakirodalmi szemle a könyvtárak szociális funkciójáról.....	263
136. A tömegkommunikáció új formája: az elektronikus sajtó.....	268
137. Ajánlások a nemzeti bibliográfiai szolgáltatások megújítására	271
138. AZ IFLA ÉS AZ UNESCO KÖZÖS ISKOLAI KÖNYVTÁRI NYILATKOZATA	273
139. A 21. SZÁZAD KÖNYVTÁROSAINAK KOMPETENCIÁI.....	275
KRONOLÓGIA	277
MUTATÓK.....	301
SZEMÉLYNÉV MUTATÓ.....	301
FÖLDRAJZI MUTATÓ.....	303
INTÉZMÉNYI MUTATÓ.....	307